

badawcze, działające na podstawie innych przepisów, niż wymienione w art. 23.

Art. 25. Do czasu wejścia w życie nowych przepisów, przewidzianych w art. 10 i 12, pozostają w mocy przepisy dotychczasowe, dotyczące spraw unormowanych w tych artykułach.

Art. 26. Wykonanie ustawy porucza się Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i właściwym ministrom.

Art. 27. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Wiceprezes Rady Ministrów i Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego: *H. Minc*

39

U S T A W A

z dnia 8 stycznia 1951 r.

o zniesieniu powiatowych i wojewódzkich komisji osadnictwa rolnego.

Art. 1. Znosi się powiatowe i wojewódzkie komisje osadnictwa rolnego, działające na podstawie art. 33, 36 i 37 dekretu z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziemi Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 279).

Art. 2. Sprawy, należące dotychczas do zakresu działania powiatowych i wojewódzkich komisji osadnictwa rolnego, przekazuje się odpowiednio powiatowym i wojewódzkim komisjom ziemskim, ustanowionym dekretem z dnia 13 września 1946 r. o organizacji komisji ziemskich (Dz. U. R. P. Nr 61, poz. 340).

Art. 3. Wykonanie ustawy porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Dąb - Kociol*

40

U S T A W A

z dnia 8 stycznia 1951 r.

o stosunkach służbowych nauczycieli szkół artystycznych i zakładów szkolenia artystycznego.

Art. 1. Do nauczycieli szkół i szkolnych zakładów artystycznych, podległych Ministrowi Kultury i Sztuki, z wyłączeniem wyższych szkół artystycznych - akademickich, stosuje się przepisy ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 104, poz. 873, z 1933 r. Nr 85, poz. 660, z 1938 r. Nr 27, poz. 243 i z 1947 r. Nr 60, poz. 332) ze zmianami, wynikającymi z przepisów niniejszej ustawy.

Art. 2. Do nauczycieli, o których mowa w art. 1, nie stosuje się przepisów art. 1, 8, 11—15, 19, 28, 33, 61, 97 i 97a ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli.

Art. 3. 1. Przepisom niniejszej ustawy nie podlegają osoby pełniące służbę nauczycielską na podstawie umowy (nauczyciele kontraktowi).

2. Zasady zawierania umów z nauczycielami kontraktowymi określi rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki, wydane w porozumieniu z Ministrami Finansów oraz Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 4. 1. Nauczyciel może być stały lub tymczasowy. Nauczyciel zostaje stałym z chwilą, gdy odpowiada trzem następującym warunkom:

1) ma trzy lata nieprzerwanej pracy nauczycielskiej w szkołach artystycznych lub w zakładach szkolenia artystycznego,

2) posiada przepisane do ustalenia kwalifikacje zawodowe dla danej kategorii szkół artystycznych,

3) otrzymał w czasie służby ostatnio co najmniej dostateczną ocenę kwalifikacyjną.

2. Przez pracę nauczycielską, wymaganą do ustalenia, należy rozumieć pracę w szkołach państwowych i publicznych oraz prywatnych z prawami szkół państwowych.

3. Z pracy w szkołach państwowych i publicznych w charakterze nauczyciela kontraktowego uwzględnia się tylko te okresy czasu, w ciągu których nauczyciel uczył co najmniej czternaście godzin tygodniowo.

4. Z pracy w szkołach prywatnych z prawami szkół państwowych uwzględnia się do ustalenia tylko dwa lata, jeżeli nauczyciel uczył w nich przynajmniej czternaście godzin tygodniowo. W przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, Minister Kultury i Sztuki może zaliczyć i trzeci rok pracy w tych szkołach.

5. Z pracy w szkołach prywatnych bez praw szkół państwowych Minister Kultury i Sztuki może w przy-

padkach wyjątkowych zaliczyć lata pracy pod warunkami, określonymi w ust. 4.

6. Nauczyciel otrzymuje dekret ustalenia w ciągu trzech miesięcy od chwili uzyskania warunków, wymienionych w ust. 1.

7. Nauczyciel stały, posiadający studia wyższe, zakończone przepisaniem egzaminami, otrzymuje po trzech latach stałej służby tytuł „profesora“.

Art. 5. 1. Dyrektorem (kierownikiem) szkoły bądź szkolnego zakładu artystycznego może zostać nauczyciel stały.

2. Minister Kultury i Sztuki może mianować dyrektorem artystę, nie mającego za sobą pracy nauczycielskiej, jeśli znany jest z wybitnej pracy artystycznej.

3. Dyrektor, który został mianowany na podstawie ust. 2, uzyskuje ustalenie po trzech latach służby przy jednoczesnym spełnieniu warunku do ustalenia, określonego w art. 4 ust. 1 pkt 3 niniejszej ustawy.

Art. 6. 1. Nauczyciel, mianowany na podstawie art. 3 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli albo art. 5 ust. 2 niniejszej ustawy, obowiązany jest objąć służbę w dniu wyznaczonym przez władzę, a jeżeli dzień ten nie został wyznaczony — w ciągu dni piętnastu po doręczeniu pisma nominacyjnego.

2. Dla objęcia służby nauczyciel obowiązany jest zgłosić się do bezpośredniego przełożonego, który stwierdzi datę objęcia służby na piśmie nominacyjnym.

3. W razie niezgłoszenia się w oznaczonym terminie nominacja traci ważność, jeżeli mianowany w ciągu dalszych dni piętnastu nie usprawiedliwi zwłoki na piśmie.

Art. 7. 1. Nauczyciel tymczasowy przy objęciu służby składa przyrzeczenie służbowe, nauczyciel stały przy ustaleniu — ślubowanie służbowe.

2. Tekst przyrzeczenia i ślubowania ustali w drodze zarządzenia Minister Kultury i Sztuki.

3. Datę złożenia przyrzeczenia zaznacza władza na piśmie nominacyjnym, ślubowania zaś — na dekrete ustalenia.

Art. 8. 1. Czas służby liczy się od dnia rzeczywistego objęcia służby.

2. W razie bezpośredniego przejścia do służby nauczycielskiej z państwowej służby cywilnej lub ze służby wojskowej czas służby nauczycielskiej liczy się — jeżeli ustawa z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli nie stanowi inaczej — od dnia zwolnienia z poprzednich obowiązków służbowych.

3. W przypadkach, gdy służba nauczycielska była przerywana, czas służby liczy się od dnia rzeczywistego objęcia służby po ostatniej przerwie.

4. Minister Kultury i Sztuki może zaliczyć do służby nauczycielskiej w całości lub w części czas, spędzony w służbie przed przerwą.

5. Do służby nauczycielskiej zalicza się w całości czas pracy kontraktowej, podczas pełnienia której nauczyciel otrzymał nominację, wraz z przerwami wakacyjnymi łączącymi się bezpośrednio z okresem pracy, jeżeli nauczyciel kontraktowy uczył przynajmniej czternaście godzin tygodniowo.

6. Minister Kultury i Sztuki może zaliczyć do służby nauczycielskiej w całości lub w części czas pracy, podczas którego nauczyciel kontraktowy uczył mniej,

aniżeli czternaście godzin tygodniowo, oraz czas pracy kontraktowej przerywanej.

7. Przepisów ust. 4, 5 i 6 nie stosuje się przy obliczaniu czasu służby nauczycielskiej do wysługi emerytalnej.

8. Nauczycielowi szkoły artystycznej może Minister Kultury i Sztuki za zgodą Ministra Finansów zaliczyć do służby nauczycielskiej poprzedzającą służbę nauczycielską czas pracy zawodowej, jeżeli ta praca zawodowa przysposobiła go do wykonywania czynności w szkole lub w zakładzie szkolenia artystycznego, a także czas pracy, odbytej w szkołach państwowych państw obcych.

9. Czas stałej służby nauczycielskiej liczy się od dnia, oznaczonego w dekrete ustalenia.

Art. 9. Nauczycielowi, który przeszedł do służby lub pracy nauczycielskiej w szkole artystycznej bezpośrednio ze służby nauczycielskiej w szkole, podległej Ministrowi Oświaty lub innym władzom naczelnym, zalicza się do czasu służby — czas służby i pracy, zaliczony do służby nauczycielskiej na poprzednio zajmowanym stanowisku. Nauczyciel taki zachowuje również prawo stałości, jakie nabył w czasie poprzedniej służby, oraz prawa emerytalne nabyte z tytułu służby państwowej, pełnionej przed wstąpieniem do pracy w szkołach lub w zakładach szkolenia artystycznego, podległych Ministrowi Kultury i Sztuki.

Art. 10. 1. W przypadku niedostatecznej oceny pracy nauczyciela właściwa władza doręcza nauczycielowi orzeczenie pisemne z podaniem motywów oceny; nauczyciel może wnieść odwołanie przeciw orzeczeniu o niedostatecznej ocenie do władzy bezpośrednio wyższej od tej, która wydała orzeczenie, w ciągu dni czternastu od dnia, następującego po doręczeniu mu orzeczenia.

2. Odwołanie powinno być rozstrzygnięte w ciągu trzech miesięcy. Do czasu tego nie wlicza się ferii szkolnych.

Art. 11. 1. Nauczyciel obowiązany jest donieść niezwłocznie swemu bezpośredniemu przełożonemu o każdej przeszkodzie w wykonywaniu obowiązków służbowych z podaniem przypuszczalnego czasu trwania tej przeszkody.

2. Władza może zażądać odpowiednich dowodów, stwierdzających istnienie przeszkody, a jeżeli jest nią choroba — przyjąć do wiadomości świadectwo lekarskie lub zarządzić urzędowe badanie przez lekarza urzędowego lub przez komisję lekarską. Urzędowe świadectwo lekarskie o chorobie nauczyciela jest decydujące dla postanowienia władzy.

3. Nauczycielka w czasie ciąży ma prawo przerwać pracę na okres dwunastu tygodni, z których co najmniej dwa powinny przypadać przed, a co najmniej osiem — po porodzie, pozostałe dwa tygodnie nauczycielka może wykorzystać dowolnie bądź bezpośrednio przed obowiązkową dwutygodniową przerwą przed porodem, bądź bezpośrednio po obowiązkowej ośmiotygodniowej przerwie po porodzie. W okresie powyższych przerw nie wolno zatrudniać nauczycielki nawet za jej zgodą. Okresy stanu ciąży, przewidziane w niniejszym artykule, powinny być stwierdzone świadectwem lekarskim. Zabronione jest zatrudnianie nauczycielek od czwartego miesiąca ciąży oraz nauczycielek, mających dzieci w wieku do osiemnastu miesięcy, poza przepisowymi godzinami zajęć służbowych, w godzinach nocnych (między 20 a 5) oraz poza stałym miejscem pracy.

4. Nieobecność w służbie nauczycielki, spowodowana okresem połogu, nie pociąga żadnej zmiany w jej uprawnieniach służbowych.

5. W przypadkach, gdy czas pracy nauczycielki, karmiącej dziecko, wynosi od czterech do sześciu godzin dziennie bez przerwy, przysługuje jej prawo korzystania z jednej półgodzinnej przerwy, wliczonej do czasu pracy, gdy czas pracy wynosi od siedmiu do ośmiu godzin dziennie bez przerwy — z dwóch półgodzinnych przerw w pracy, przy czym — gdy nauczycielka mieszka w znacznej odległości od szkoły — powyższe dwie półgodzinne przerwy mogą być połączone w jednogodzinną przerwę pracy.

6. Nauczyciel, którego nieobecność na służbie z powodu choroby trwa dłużej niż rok, może być zarządzeniem władzy zwolniony ze służby przy zastosowaniu przepisów ustawy emerytalnej.

7. W przypadku, gdy stan zdrowia nauczyciela, wymagający poratowania, nie wyklucza możliwości pełnienia obowiązków służbowych, nauczyciel obowiązany jest pełnić je do czasu otrzymania urlopu. Prośba o taki urlop powinna być rozstrzygnięta w ciągu trzydziestu dni.

Art. 12. 1. W całym okresie ciąży jak i w czasie przerwy w pracy po porodzie nie może być z nauczycielką rozwiązany stosunek służbowy. Rozwiązanie stosunku służbowego w tym okresie jest dopuszczalne z ważnych przyczyn lub z winy nauczycielki. Rozwiązanie takie wymaga do swej ważności zgody zarządu głównego właściwego związku zawodowego.

2. Ważnymi przyczynami w rozumieniu ustępu poprzedzającego są okoliczności, które sprawiają, że zgodnie z wymaganiami dobrej wiary i interesem służby rozwiązanie stosunku służbowego jest uzasadnione. Rozwiązanie stosunku służbowego z ważnych przyczyn nie może jednak nastąpić w okresie czterech miesięcy przed porodem, chyba że urząd zatrudniający ulega zupełnej likwidacji.

Art. 13. Nauczyciel jest uprawniony do używania należnego mu stosownie do pisma nominacyjnego tytułu urzędowego.

Art. 14. 1. Zgłoszenie nauczyciela o wystąpieniu ze służby uważa się za przyjęte, jeżeli w ciągu czterech tygodni od dnia zgłoszenia nie otrzyma on żadnej decyzji w tej sprawie.

2. Przeciwno warunkowemu przyjęciu lub odroczeniu przyjęcia zgłoszenia o wystąpieniu ze służby nauczyciel może wnieść w ciągu dni czterestu do dnia doręczenia decyzji zażalenie do władzy bezpośrednio wyższej, która najdalej w ciągu sześciu tygodni wyda ostateczną decyzję.

3. Zwolnienie następuje w zasadzie w końcu roku szkolnego.

Art. 15. 1. Właściwemu związkowi zawodowemu zapewnia się współudział z głosem doradczym w sprawach:

- 1) ustalania ocen kwalifikacyjnych nauczycieli,
- 2) przenoszenia nauczycieli do innej szkoły dla dobra szkoły,
- 3) zwalniania i przenoszenia w stan nieczynny.

2. Zakres i sposób współudziału związków zawodowych w powyższych sprawach ustali Minister Kultury i Sztuki w porozumieniu z władzami tego związku.

Art. 16. Uprawnienia Ministra Oświaty, wynikające z przepisów ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli, przysługują co do nauczycieli szkół i zakładów szkolenia artystycznego Ministrowi Kultury i Sztuki.

Art. 17. Wykonanie ustawy porucza się Ministrowi Kultury i Sztuki.

Art. 18. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: **B. Bierut**

Prezes Rady Ministrów: **J. Cyrankiewicz**

Minister Kultury i Sztuki: **S. Dybowski**

41

U S T A W A

z dnia 8 stycznia 1951 r.

o należnościach ławników za udział w posiedzeniach sądowych oraz o karach porządkowych na ławników.

Art. 1. 1. Ławnicy, będący pracownikami, zachowują przez czas pełnienia obowiązków ławnika prawo do wynagrodzenia lub uposażenia od pracodawcy. Inni ławnicy otrzymują na żądanie odszkodowanie za utracony zarobek w wysokości ich przeciętnego dziennego zarobku, wszakże nie ponad 30 zł dziennie.

2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Finansów może zmienić przewidzianą w ust. 1 najwyższą granicę odszkodowania ławnika za utracony zarobek.

3. Ławnicy zamieszkali poza miejscem urzędowania sądu otrzymują ponadto diety oraz zwrot kosztów przejazdu i noclegu według norm, obowiązujących dla sędziów.

4. Żądanie odszkodowania za utracony zarobek należy zgłosić przed upływem trzech dni od ukończenia czynności, do której ławnik był powołany.

5. Ławnikowi przyznaje jego należności kierownik sądu, do którego ławnik był powołany.

Art. 2. 1. Ławnicy, którzy bez usprawiedliwionych powodów nie stawiają się na posiedzenie sądowe lub też stawiają się z opóźnieniem, podlegają karze porządkowej do wysokości 60 zł oraz obowiązani są do zwrotu wynikłych stąd kosztów sądowych.

2. Kary porządkowe na ławników nakłada kierownik sądu, w którym ławnik pełni swe czynności urzędowe. Kierownik tego sądu orzeka również o wysokości kosztów sądowych, podlegających zwrotowi przez ławnika.

3. Ławnik w terminie siedmiu dni od dnia zawiadomienia go o ukaraniu może złożyć usprawiedliwienie. W przypadku należytego usprawiedliwienia kierownik sądu zwolni ławnika od nałożonej na niego kary i od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych.